

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Venerabilis Arnesti, (vulgò Ernesti) Primi Archiepiscopi Pragensis

Balbín, Bohuslav

Pragæ, 1664

Tertium, unà cum magnifico Templo, Cœnobium Glacij. Caput V.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42763

Tertium, unà cum magnifico Templo, Coenobium Glacij.

CAPUT V.

Magnam semper in *Glacenses* benevolentiam, magnūmq; amorem prætulit *VEN. Arnestus*, multisque argumentis testatum ad posteros relinquere voluit, quantum eam Civitatem amaret, in qua educatus, à DEI Matre inter Clientes receptus, litteris operam dedisset, domūmq; haberet, ut *Civis*. Dedit id quoque Patris sui memoriæ, quem *Glacensis Districtus Capitaneum* appellant historici. Sed neque curam è Cælo Urbis hujus omisit, quandoquidem ad imminentes urbi calamitates, ut postea dicam, oleum ex tumulo sudavit. Nullum tamen argumentum potentius, quam excitatum ea in Urbe pulcherrimum *Canonicorum Coenobium*, quod *Dive Virgini* dedicatum, Religioni præsidio & ornamento diu fuit; dividam in certa capita omnem hanc tam egregij operis descriptionem; nam ex hac una Fundatione (quam inter manus habemus) reliquarum gloriam, quarum monumenta perierunt, licebit cognoscere; simul jam hinc veniam à Lectoribus peto, si brevitatem mihi antè propositā, hoc uno capite nonnihil excessero. Rerum varietas id à me poscit, tum veneratio tot litterarum *S. Præsulis*, ac venerandæ Antiquitatis amor, cujus ab hinc annis trecentis, quasi sepultus honor, revocatur in lucem, & à tinearum avaritia, voracissimisque blattarum dentibus, inter tot bella sanguine, religiosorum extincta, & incendia terrarum & lapidum, vindicatur. Illud etiam Lectores ignoscent, si quando ejus sæculi verbis utar, cujus acta describo; non enim in barbariæ, sed in claritatis gratiam ita sum locutus.

Arnesti perpetuus in Glacenses amor.

Vveleslavinas in Calen. hist. tit. lxxij.

Stransky in Rep. Bohem. C. 2.

Arnesti prima consilia ad Cœnobij Glacense fundandum.

§. I. Apparatus ad foundationem Cœnobij Glacensis ab Arnesto Archiepiscopo factus.

Cùm pridem statuisset *Arnestus* *Canonicis S. Augustini*, omnium eorum quæ condidisset antè, pulcherrimum Cœnobium fundare, ante omnia, ut opus æternitatem haberet, vicinas quasdam *Glacio* ditiones, dissimulato consilio, cum Fratribus suis *Smilone* & *Wilhelmo*, maximo pretio comparare cœpit. Id factum longè ante Annum 1350. *Carolus* Rex Rom. significat litteris A. 1349. Pragæ, ultimâ Martij datis, quibus eam emtionem confirmat, quarum initium est hujusmodi:

Nota: pridem. Carolus DEI Gratiâ Romanorum & Bohemie Rex, &c. Pridem VEN. Arnestus S. Prag. Ecclesia Archiepiscopus, Princeps, & devotus noster dilectissimus, & sui Fratres, quedam bona, agros, possessiones, & pradia in villis Sweylderdorff, &c. suo pretio compararunt, nosq; demum consideratis multiplicibus meritis probitatis, & constantis fidei puritate, quibus idem Archiepiscopus, & dicti sui Fratres, nostre Majestatis oculis multimodè placuerunt, &c.

Emta verò sunt à Fratribus de *Glubocz*: *Ottone*, *Renzkone* & *Nicolao*: Pagus *Sweyeldorff*, *Bertholdsdorff* cum allodio in *Ymsiehsdorff*, & curia in *Glacz* emente, ut aiunt, *Arnesto* Divinâ magnificentia S. Ecclesie *Pragensis* Archiepiscopo, pro 718. Marcis argenti. Id pretium aliquot antè annisolvere *Arnestus* cœperat. Anno demum 1350. totum exsolvit. Sûntque ea de re duplices litteræ ab iisdem *Glubocz*s fratribus, feriâ 5. post Dominicam *Invocavit* datæ, quibus omnem se pecuniam recepisse farentur; altera in vigilia *Pentecostes* hoc anno 1350. In ijs litteris *Smilo*, & *Wilhelmus de Pardubitz*, uterini fratres *VEN. Arnesti* vocantur.

Templum B. V. Annunciatæ à fundamentis extruitur ab Arnesto.

Comparatis hisce ditionibus, ad adificationem processum est: magnificum *Beatissime Virgini MARIE* (Annunciationis Filij *DEI* titulo) in monte *Glacensi*, templum extruxit. *VEN:*

Arnestus. Quod Templum qui viderunt (stetit enim, ut post dicam, ad Annum 1621.) commendare satis non possunt; deinde aggressus ædificationem Cœnobij, locum totius Urbis altissimum, ob aëris libertatem saluberrimum, ob camporum, fluyij *Nissa*, & totius Urbis, vicinorumque ac remotorum Montium, aspectum latissimum elegit; omnia eleganter & animo regio, ut solebat, adornavit. Laudat *Glacensis* historicus *Furius* eam descriptionem, miratur aulas, ambitus, cameras, aliâque ad æternitatem quandam parata. Hujus quoque Cœnobij venustatem, formam, arcus, columnas, & fornicum protensiones & projecturas, *Seniores Nostra Societatis Patres*, à quibus id audiui, mirè deprecare solebant, aiebântque nullum id temporis totà in *Bohemia & Moravia* Collegium, huic comparari potuisse. *Wenceslaus Hagecius* Canonicus Ecclesiæ *Boleslaviensis*, in brevi illo de *Arnesto* Elogio, rem tantam non tacuit: appellat *ædificium regium ac præstans*, imaginibus ac tabulis pretiosis plurimis ornatū, quæ hominum mentes in pietatis amorem raperent, parietes omnes imaginibus, ab arte commendatis coopertos, fenestras vitreas coloratas, ad gratiam oculorum luxisse, atque etiam ipsas imaginibus spectabiles fuisse. In hoc eodem Cœnobio, imitatus illos qui, ut ait *S. Job*, *ædificant sibi solitudines*, Cellam quandam, ut vocant, pro se ac famulo unico, extrui jusserat *Arnestus*, tam occulto, tamque difficili ad aditum loco, ut penè ab ipsis Canonicis vulgò ignoraretur. In eo quotannis delitescibat certo tempore, sæpiq; ac Cæsaris aulicos fallebat, qui in gravi quopiam negotio citatis equis Archiepiscopum *Romam*, aut *Avenionem* abijisse credebant. At *Arnestus* interim *Aule* fastidia ponebat, & in ea solitudine, ut loquitur *Hagecius*, *Beatissimæ DEI MATRI* serviebat. Sed hæc postea in *Arnesti* virtutibus, extremo libro commodiùs narabuntur. Emit præterea *Arnestus* ab iisdem fratribus *Glubocys* hortum, sub *S. Wenceslai Bohemico* Templo situm, quem animi causâ, velut optimum vicinum, invisere *Canonici* quoties vellent, possent.

In *Glaciographia* p. 1. C. 20
sect. 7.

Arnesti solitudo *Glacij* ædificata.

Notæ

Notæ in §. I.

Omnis nomi-
na, quod ho-
dieq; Fami-
lia illa No-
bites super-
sint.

Anno 1350
10. Cal. Nov.

Arch. N. 44.

Duz Marce
libram unã
argenti effi-
ciunt.

Dissimulato Consilio, Id necessarium fuit, ob quos-
dam in Glacensi Districtu, professos penè Religiosorum &
Ecclesiasticorum hostes, qui noluisse has ditiones Ecclesia-
stici juris fieri, ideòq; Arnestus Fratres suos ad emtionem adhibuit.
Nominat. quosdam ex ijs Chronicum M. S. A. 1433. Districtus, in-
quit, Glacensis Vasalli ab A. 1367. statim post obitum Reverendissimi
in Christo Patris D. Arnesti, Monasterium oppugnârunt, præcipuè
Hanko de N. & Wolfframus de N. Item A. 1457. Ioannes N. hostis Cœ-
nobij vocatur, actaq; sunt lites coram D. Putha de Ryzmberg. Ni-
mirum vivo Arnesto hiscere non audebant. Causa autem præcipua
fuit, quod Carolus IV. per auream Bullam, omnia bona Cœnobij a po-
testate seculari, ipsosq; subditos, in Arnesti gratiam, ab omnibus Regijs
servitijs, & stentis in perpetuum, ut loquitur, absolvisset. Quã
N. N. alijs quoq; Religiosis, ut Braunentibus, molesti fuere.

A Fratribus de Glubocz. Insignia fratrum isto-
rum gentilitia sunt, Piscis ignotum genus, ei simillimum & gemi-
num, quod Illustrissimos Barones Hystrle gestare videmus. Pagi emti,
Swedeldorff, Bertzdorff & Liferdorff hodie vocantur. 718. Mar-
ca argenti graves data, pro marca qualibet 64. grossos argenteos com-
putando, pecunia eo tempore non parva.

§. 2. Inductio Canoniorum in Mon- tem Beatissimæ Virginis, & Fundatio Cœnobij Glacensis.

Chronicum
Glacense M. S.
mit.

Iam ad Inductionem veniamus, in qua describenda placet sua
manuscriptis Codicibus verba relinquere. A. D. 1349. Re-
verendus in Christo Pater Arnestus inchoavit, fundavit, & ere-
xit, instituit, & in propria persona consecravit 25. die Martis,
hoc

hoc est in die Annunciationis S. MARIE, Monasterium Canonico-
 rum Regularium Montis S. MARIE in Glatz Pragensis Dice-
 cesis. Constructo igitur, ut permittitur, Monasterio ac dotato, primum
 Sweideldorff inferiori, & Bertholdi villa, & aliquot laneis in superio-
 re Sweideldorff, nec non & allodio in Hisenrichsdorff, & horto sito pe-
 nes castrum Glacense, pariterq, cum quadam Curia munita in eodem
 castro Glacensi, qua omnia continentur in aurea Bulla, sive typario D.
 Caroli IV. tunc Regis Romanorum & Bohemia A. 1350. Iubileo, re-
 cepti sunt Fratres de Raudnicz, & introducti in pacificam possessio-
 nem, qui sibi elegerunt Praepositum I. nomine Ioannem, aut forte idem
 presentatus fuit D. Archiepiscopo per D. Nicolaum tunc Praepositum
 in Raudnicz, nam utrumq, potuit esse, licet certitudinem investigare
 non potuerim. Hoc ergo pro presenti sufficiat, quod Ioannes est nomen
 ejus, scilicet primi Praepositi Glacensis, & ipse rexit usq, ad 33. annum;
 nam A. D. 1382. viam universae carnis ingressus est, fuit vir litte-
 raturae magna, &c. Ego ipsas foundationis ab Arnesto litteras ex
 Originalibus à me ipso exscriptas hinc recitabo, ut Arnesti Ma-
 gnifica, Regia & pia voluntas ac intimus animi sensus possit in-
 telligi. Sed notanda est ante omnia ingens optimi Praesulis de
 hujus Monasterij perennitate cura & sollicitudo; nullam rem u-
 nis litteris satis confirmatam & stabilitam esse putabat: itaque &
 Foundationis litteras, non ut vocant *Vidimatas*, sed *Originales* suo
 sigillo saepius, ac insuper plures Caroli Regis, ac Caesaris litteras,
 quibus haec *Fundatio* comprobatur, Canonicis munitas reliquit;
 syngraphas item à *Glabossijs* Fratribus plures.

Neque hac securitate contentus, *Clementem* Papam VI. ap-
 pellavit; vidi *Clementis* litteras *Avenione* 8. Calend. Maij, Pon-
 tificatus sui Anno X. datas, in quibus adductum se *Arnesti* pre-
 cibus, confirmare ejus acta *Glacensia*, & *foundationem*

Canonicorum Apostolica auctoritate ap-
 probare declarat.

Arnestus
 Templi puf-
 cherrimum
 à se conditum
 consecrat.

Primus Glacensis Praepositus.

LITERÆ FVNDATORIÆ
COENOBII GLACENSIS CA-
NONICORUM REGULARIUM S. AV-
GVSTINI IN MONTE B. MARIE.

IN Nomine Domini Amen. ARNESTUS
DEI & Apostolicæ Sedis gratiâ Sanctæ Pra-
gensis Ecclesiæ Archiepiscopus, Smilo &
Vilhelmus fratres ejusdem Domini Archiepi-
scopi, dicti de Pordubitz, universis præsentium
inspectoribus salutem in Domino sempiternam.

In præsentis sæculo scimus, sive orationibus,
sive consilijs invicem nos posse adjuvari. Cùm
autem ante Tribunal Christi venerimus, nec
Job, nec Danielelem, nec Noë rogare posse pro
quoque, sed unumquemque portare onus su-
um. Et ideo quisque mortalium dum in hu-
manis agit, in operibus * & eleemosynarum lar-
gitione se talem exhibere & exercere tenetur, ut
pro ijs, quæ hîc misericorditer elargitur, præsen-
tis vitæ subsidia, & æternæ claritatis præmia à
Domino, qui multipliciter, & in perpetuum
mansura tribuit, recipere mereatur. Cupientes
igitur

* Sanctis.

igitur transitoria & terrena pro cœlestibus & perpetuis felici commercio commutare, vitamque consequi sempiternam: Ecclesiam, ad laudem & gloriam omnipotentis DEI, ejusque Genitricis Virginis MARIÆ semper gloriosæ, ac in divini cultûs augmentum, pro Præposito & Canonicis Regularibus per nos constituendis & ponendis, ac perpetuò inibi permansuris, in oppido Glacæ nostræ Pragensis Diœcesis, jam construere cœpimus & fundare, ipsamque adjuvante Domino perficere laudabiliter intendimus, & complere. Quam quidem Ecclesiam in honore sanctæ MARIÆ Virginis, ut præferatur, intitulari volumus, & etiam insigniri. Et quia spiritualia sinè temporalibus non subsistunt, idcirco ut memorati, videlicet Præpositus & Canonici Regulares, qui nunc erunt, & pro tempore seu perpetuis temporibus fuerint, & esse debent eidem Ecclesiæ in divinis officijs, diurnis scilicet & nocturnis, devotè & laudabiliter servientes, congruè & decenter valeant sustentari, & alia necessaria exinde percipere, & habere. Bona & redditus, ac proventus infra-

K k 2   scriptos,

Quid in hac
Fundatione
VEN. Arne-
stus spectarit

*Nota: in alio
autographo
multa hic in-
serta, quæ ad-
feruntur in No-
ta.*

*Bona Mona-
sterij.*

scriptos, quæ & quas à Nobilibus Viris Renczo-
ne videlicet, & Nicolao Fratribus de Globucz,
accedente ad hoc serenissimi Principis, & Do-
mini nostri D. Caroli Romanorum Regis spe-
ciali licentiâ & consensu, pro nostris pecunijs
communibus emimus, siue emptionis titulo &
jure hæreditario duximus comparanda præliba-
tæ Ecclesiæ, nec non Præposito, & Canonicis
Regularibus supradictis, ac pro sustentatione
eorum, pro nostrorum ac Parentum nostro-
rum redemptione, & remedio peccatorum. Et
ut Orationum ac suffragiorum, quæ in dicta
Ecclesia fient, participes existere valeamus, ex
mera liberalitate donavimus & donamus, con-
cessimus & concedimus, conferimus & contuli-
mus, ac donationis titulo assignavimus omne
jus proprietatis, & directi ac utilis dominij præ-
dictorum reddituum & bonorum in prædictos,
scilicet Præpositum, & Canonicos Regulares,
successoresque eorum liberaliter transferentes,
proprietatis jure per ipsos procul dubio possi-
denda, & possidendos. Nomina autem bono-
rum & reddituum per nos emptorum & dona-
torum

torum sunt hæc: In primis in Svveidlerdorff inferiori triginta septem laneos censuales cum prato, & quibusdam agris superfluis, qui propriè & vulgariter Zbizkovve nuncupantur, quorum, *prati* videlicet & agrorum redditus annuatim ad duorum laneorum sufficientiam se extendunt. In superiori Svveidlerdorff, unum cum dimidio laneum sub aratro, & unum laneum censualem. Sex quoque laneos censuales minùs dimidiâ tertiâ virgâ in Bertholdorf, ac in Insen-henrichsdorf allodium de duobus laneis cum dimidio, & hortum unum antecastrum Glacense situm cum Curia, sive Domo in Castro Glacensi sita cum censibus, fructibus, abventionibus, honoribus, libertatibus, juribus, iudicibus, iudicijs, rutetis, pascuis, silvis, aquis, aquarúmve decursibus, fluminibus, rivis, piscationibus, piscatoribus, vineis, pomerijs, hortis, & cum omnibus utilitatibus ad bona prædicta pertinentibus, in quibuscunque rebus consistant, quæ tenuimus & possedimus pacificè & quietè, renuntiantes expressè pro nobis, & successoribus nostris omnis juris auxilio, vel actio-

Aliud autog:
Pratorum.

Sollicitudo
VEN. Arne-
sti de æterni-
tate hujus
Foundationis

Anathema
in violen-
tos.

ni, quod & quæ nobis competere possent circa
bona prædicta quælibet in futurum. Præterea
dicit Canon: valde est iniquum, & ingens sa-
crilegium, ut, quæcunque pro remedio pecca-
torum, vel pro salute ac requie animarum sua-
rum unusquisque Venerabili Ecclesiæ contulerit,
aut certè reliquerit, ab his quibus maximè
servari convenit, id est Christianis & DEVM ti-
mentibus hominibus, in aliud transferri vel
converti, vel quomodolibet usurpari. Quare
nos Arnestus Archiepiscopus supradictus, omnes
& singulos Christi fideles, cujuscunque statûs,
aut præminentix existant, auctoritate omni-
potentis DEI, quâ fungimur in hac parte, ex-
hortando requirimus, & monemus, & remissi-
onem ipsis injungimus peccatorum, ut nullus
bona, & redditus supradictos prædictæ Ecclesiæ,
in honore Beatæ MARIÆ Virginis, ut prædicitur,
dedicandæ, collata, & collatas invadere vel spo-
liare, aut quamvis molestiam irrogare audeat, &
præsumat, alioquin contrarium faciens, nisi sibi
& loci restitutione & satisfactione prospexerit,
indignationem omnipotentis DEI, qui iratus
ani-

animas percutit, ipsiusque Genitricis, cuius factum agitur, ipso facto incurrat, & maledictione perpetuâ feriatur; quos quidem in vasa bonorum Ecclesiasticorum constat à Patre, & Filio, & Spiritu S. condemnatos esse, & deputabuntur, ubi vermis eorum non morietur, & ignis non extinguetur; quia DEO adversantes. In cuius donationis nostræ testimonium, & robur perpetuò valiturum, præsentibus litteras fieri volumus, sigillorum nostrorum appensione, & munimine roboratas. Datum Pragæ Anno Domini Millesimo trecentesimo quinquagesimo Jubileo. X. Calend. Novembr.

Sigillum Arnesti DEI gratiâ Archiepiscopi Sanctæ Ecclesiæ Pragensis.

Sigillum Smilonis, Sigillum Wilhelmi
Utriusq; Equus dimidius frenatus, ut Malovecorum esse solet.

Notæ in §. II.

Ipsas foundationis litteras. Magna cum admiratione mea geminas Originales foundationis litteras in Manuscriptis membranis inveni, quæ non parum in quibusdam adjunctis differunt. Quas verò hic recitavi, datæ sunt A. 1350. Jubileo, X. Cal. Novembris. Altera 1352. die 22. Mensis Martij. Priores sigilla habent. incorrupta: Archiepiscopi Arnesti, tum Fratrum ejus Smilonis & Vilhelmi; posteriores idem sigillum Archiepiscopale Arnesti. *præ-*

Litteræ Foundationis ab Arnesto geminæ, & multum differentes.

præterea Capituli S. Pragensis Ecclesiæ, itidem illasa. Vnde ea litterarum diversitas nata sit, & quid sibi velis, fateor me ignorare. Referam tamen fideliter, ubi differunt: In primis igitur posteriores litteræ, Anni videlicet 1352. omittunt illud: Smilo & Vilhelmus, usq; ad verba de Pordubiz. Deinde post illa: Domini Caroli Romanorum Regis speciali licentiâ & consensu; addunt: pro pecunijs, de Nostri & Archiepiscopatus nostri bonis discretis, proventibus, ad nostram duntaxat mensam Archiepiscopalem spectantibus pro nobis, ac usibus nostris recollectis, reservatis, & reconditis. Quas quidem pecunias, expensarum sumtus moderando, parcius viventes recollegimus, reservavimus, & recondimus, de voluntate & expresso consensu honorabilium virorum Dominorum Prædicatorum Decani, Sdellai Scholastici, ac totius Ecclesiæ nostræ Pragensis Capituli; habito tamen cum Decano, Scholastico, totoque Capitulo prædictis, super præmissis & infrascriptis, tractatu solenni, ipso quoque sæpius repetito, absque omni profus Archiepiscopatus nostri, ac prætaxatæ mensæ nostræ bonorum læsione, seu præjudicio qualicunque, eminens, seu emtionis titulo, & Jure hæreditario duximus comparanda, &c.

Rursus, loco illius, quod in prioribus litteris positum invenitur: Pro nostrorum ac Parentum nostrorum. In posterioribus litteris est: pro nostrorum, ac omnium Christi fidelium redemptione, &c. Ex mera liberalitate additur: dotantes concedimus, conferimus, & donamus, ac donationis, & dotationis titulo assignamus, omne Jus proprietatis, &c. Post illa verba: in castro Glacensi sita: adduntur: nec non villam Kostomlat sub monte Ripino sitam cum araturis sive robotis, agris cultis & incultis, cum Censibus, &c. Bona prædicta qualibet infuturum: in postremis sequitur: Addidimus etiam ad prædicta, quod Præpositus & Canonici Regulares, qui sunt & pro tempore fuerint, nobis de hac luce subtractis, de redditibus, sive proventibus suis, & sui Monasterij supradicti quinque marcas argenti grossorum Pragensium, sexaginta quatuor grossos pro marca computando, in Nostri commemoratione Anniversarij, Dominis Canonicis, & Ministris

Auxilium fundationem Arnestus.

Anniversarium mortis Arnesti.

fr̄is Ecclesiæ Nostræ Pragensis annis singulis, qui in eadem Ec-
clesia, in dicto Nostro Anniversario interfuerint, per quindenam,
ante diem Anniversarij nostri sub pœna dupli; quam, contrarium
facientes, ipso facto incurrere volumus, solvere teneantur, & 16.
reliquos pro ejusdem Missæ offertorio deputamus. Præterea di-
cit Canon, &c. *In cuius rei testimonium*: Sigillorum nostrorum,
& Capituli Pragensis prædicti appensione &c. *Datum Praga 1352.*
die 22. Mensis Martij. Sciendum est ex Chronico M. S. Glacensi
A. 1484. Pragense Capitulum petisse à Preposito illas quinq; marcas,
per D. Blasium Canonicum Prag: feriâ IV. in festis Paschalibus: ne-
gavit Prepositus se debere ob plurimas causas; nunquam ab anteces-
soribus mentionem factam, sine dubio compositionem intercessisse, ami-
ssisse Monasterium Bona in Bohemia, &c. Lis tracta est usq; ad
A. 1487. quo datis Pragâ litteris 17. Junij, ob paupertatē Monasterij,
Capitulum Preposito Glacensi omnis remittit. Vide Chronicon. Hac
acta coram Principe Henrico Regis Georgij filio:

Neque hâc securitate contentus, Nullam un- Neta bene: li-
berantur bona
Canobij ab
omnibus tribu-
tibus.
quam donationem aut fundationem tot Regum, ac Caesarum, ac Prin-
cipum litteris confirmatam vidi, quàm hac Arnesti fundatio. Ca-
rolus Imp. *A. 1350. X. Cal. Novembris Bullam auream edidit, &*
ab omnibus stauris, & regijs servitijs Schwedeldorffenses, & alios
Monasterij subditos absolvit. Plures sunt in hanc sententiam Ca-
roli littera (Fascicul. litter. N. 45.) A. 1350. absolvit à sua subje-
ctione, Scultetos pagorum, & donat illos Arnesto, & hic Mona-
sterio. De Clemente VI. jam dixi: Bullam auream Parentis recitat.
& confirmat Weneeslaus Romanorum & Bohemia Rex, & omnem
immunitatem operum, & staurarum concedit, recitatq; alias Caroli
litteras similes de Kostomlat, quas confirmat. Datum in Burgleis
A. 1384. 26. Junij. Idem Privilegium approbat Joannes Dux Op-
paviersis, qui se regiâ autoritate Coronæ Bohemiæ Capitaneum
in Glatz subscribit, A. 1409. Idem approbat Jodocus Marchio
Moraviæ; idem Joannes Archiepiscopus Prag. eadem omnia plu-
rimis litteris confirmat. Sigismundus Imperator A. 1434. 3. Mar-

De aurea Bul-
la Alurius in:
Glaciogr. p. 26
c. 3. sect. 1.

ry, & 28. Martij, & 12. Maij Basileâ: *Quarta littera sunt ad Hakonem de Waldstein (A. 1437. die Natiuitatis B. V.) Capitaneum Glacensem de immunitate subditorum Monasterij. Sigismundi litteras inserit suis Synodus Basileensis A. 1430. 15. Cal. Septembr. Et ante id A. 1434. 4. Cal. Iulij eadem Synodus, ab omnibus oneribus Monasterij subditos liberat, & contra injurias secularium, tutores Monasterio constituit Episcopos Olomucensem & Wratislaviensem. Nec Monasterio defuit Albertus Boh. Rex, qui eadem omnia confirmat, Wratislavia A. 1438. 4. Decembris. Idem praestitit Henricus senior Dux Münsterbergensis A. 1475. die S. Galli, & A. 1499. Albertus, Georgius & Carolus Duces Münsterbergici, & tandem Ferdinandus I. A. 1528. 17. Septembr.*

Arnesti laudes in Cæsaris litteris.

Multa in hisce litteris passim Arnesti commendatio est. Sigismundus Imper. Basileâ A. 1434. 28. Martij ad civitates scribens: Nôstis clarè, quomodo Serenissimus Princeps, divæ memoriæ genitor noster carissimus D. Carolus, nec non Venerabilis Arnestus Archiepiscopus Pragensis, instinctu Spiritûs sancti, piâ devotione permoti, Monasterium B. M. V. in Glatz erexerunt.

In fasciculo membran. litterarum Caroli N. 45.

In ejusdem Sigismundi litteris, datis A. 1438. 15. Cal. Sept. quas Wratislaviensis Senatus germanicè reddidit, appellatur sceltiger Gedächtnuß Erzbischoff Arnestus. Carolus IV. ad Magistros Civium & Scabios Glacenses Nürimbergâ 12 Augusti Anno Imperij Rom. 12. inter alia: Fundatoriæ Ven. Arnesti olim Pragensis Archiepiscopi, quam in Civitate Glacensi suâ devotione paravit sub titulo Montis S. MARIE Canoniorum, propter multa fidelia, utilia, & grata obsequia, quæ ab ipso tunc vivo recepimus, &c. volentes omnino, in omnibus suis juribus, &c. conservare. Mandavimus, &c.

Fundationis litteras sigillo Arnesti. *Est si-*

gillum Arnesti grande in rubra cera; sed & in throno Archiepiscopus in Archiepiscopali habitu; ponè adstant duo Leones; ad latus dextrum sub throno, insigne visitur Archiepiscopatus usitatum, in campo nigro alba linea; a sinistris medius Equus frenatus; circum sigilli

mat-

margines legitur: Sigillum Arnesti DEI gratiâ Archiepiscopi Sanctæ Ecclesiæ Pragensis.

Omnes historici affirmant, Glacensem *Fundationem* amore *Beatissimæ Virginis perfectam*. *Paprocins*: Ernestus Archiepiscopus rursus aliud Cœnobium Glacij condit, idque in honorem B. Virginis. *Stransky Piccardita*: Glacense Cœnobium divæ Virgini dedicatur. *Idem habet Chronicon M. S. Glacense. A. S. Vita. Hagedek, &c.*

Paproc. in Diadocho C. de Monasterijs.

Stransky in Rep. Bojem. C. 27

§. 3. Cœnobium Glacense multis opibus augetur ab Arnesto, singularibusque Privilegijs exornatur.

Jam saepe dixi, *Arnestum* plus ferè in conservandis, quam inchoandis rebus operæ, ac diligentia adhibere solitum. Itaque etsi jam numeris suis omnibus absoluta fundatio videbatur, inductique *Canonici*, non cessabat tamen optimus *Praesul* majora ac majora opum & potentia praesidia Cœnobio suo adjungere: In primis *Parochiam in Kostomlat*, in perpetuum à *Praeposito* regendam, attribuit. Datae sunt litteræ A. 1352. 21. Martij in Refectorio apud Ecclesiam nostram Pragensem, annexo ipsi Pragensi Ecclesiæ. Addidit eodem anno Cœnobio ipsam villam suam egregiam, *Kostomlat* appellatam, quam postea pro *Willemsdorff*, ob vicinitatem, *Canonici* commutarunt. Sed jam antè *Arnestus* *Patronatus in Schwedldorff, & Paczdorff* Anno 1350. Cœnobio donaverat *Arnestus*, priusque (ut erat Princeps liberalissimus) Ecclesiam eo in loco exstruxit, quæ etiamnum in aditu ipso templi, *Arnesti* praefert insignia, & dimidiatum Equellum è lapide excisum ostentat. Villæ deinde pulcherrimæ addita Cœnobio: *Luka, Slupno, Chodun, Westud, Dussnik, &c.*

Arnestus bona Cœnobio adijcit.

Archio. tit. Praepositura & tit. VVerndorff.

Pecuniam in futuras necessitates Cœnobio relinquit.

Sed etiam pecuniam grandem, ut necessitatibus futuris confuleret, *VEN. Arnestum* *Canonicis Regularibus* reliquisse, vel ex

Archiv. tit.
Civitas.

eo patet: quòd adhuc vivente *Arnesto* A. 1363. *Præpositus*, max-
imâ pecuniâ domum & braxatorium liberum ab omnibus exactio-
nibus, vigilijs, steiris, &c. cum omni jure *Glacij* emerit in ipsa
civitate, ut litteræ civitatis indicant. Deinde brevi tempore in-
terjecto, post *Arnesti* mortem, eidem Civitati 100. marcas argen-
ti graves, idem *Præpositus* mutuas dedit; unde grata Civitas om-
nia prædia, ac præta Cœnobij ab omni civili onere in perpetu-
um liberavit. Video donationibus, & Legatis plurimis Cœno-
bium aliunde quoque ornatum postea fuisse, sed ea quia ad insti-
tutum non spectant, prætereo.

Archiv. tit.
Collegium.

Privilegijs
multis Cœ-
nobium or-
nat.

At *Arnestus* multa, magna & rara *Privilegia* Cœnobio li-
beraliter contulit, inter quæ illud *Præposito* datum, ut omne Jus,
quòd habet *Archiepiscopus Pragensis* in Religiosos, excommuni-
candi, in carceres iniiciendi, absolvendi, &c. *Præpositus* haberet;
non tamen, ait, se Juribus *Archiepiscopi* derogare quidquam vel-
le, sed potestatem suam tantum *communicare Præposito*. Litteras
Venerabilis Archiepiscopi in hunc modum concludit: si quis con-
trâ prædicta quidquam præsumserit, *DEI misericordis, & Sanctorum*
*Viti, & Adalberti Martyrum indignationem se noverit incurssi-
rum. Praga A. 1350.*

In fasc. litter.
Caroli Imper.
N. 45.

Apologia
Ordinum sub
utraq. P. 2.
N. 58.

Sigillâ Præ-
positi & Cœ-
nobij.

Nomen huic Cœnobio amabile, ab amabili *DEI* Matris no-
mine, *Arnestus* imposuit, dicebaturque *Mons S. MARIE Ca-*
nonicorum Regularium Ordinis S. Augustini. Apologia Ordinum
Regni Bohemiæ vocat *Præposituram Beatissima Virginis super*
Montem.

Sigillum Cœnobij (nè quid per negligentiam præterijisse
videar) est Beatissimæ *DEI* Matris ab Archangelo salutatio. Si-
gillum *Præpositi* *DEI* Matrem cum puero *JESU* coronatam habet
stantem sub artificioso cœlo, quæ ea ipsa est (ut ex omnibus li-
neamentis totòque vultu, statu, gestu, sceptro, corona, apparet)
quæ olim ab *Arnesto* vultum avertit. Id unum erravit sigilli scul-
ptor, quòd statuam invertit, adeoque dextra in sinistram, sinistra
in dextram in sigillo transivit. Vetuerat *Arnestus*, atque Excom-
municationi *Præpositos* futuros subjecerat, si quando scholas sa-
cularium

ularium puerorum curandas Canonici suscipere, quæ res graves passa difficultates, tandem Concilij Basileensis auctoritate, ut dicam in Notis, debuit terminari.

Notæ in §. III.

Donationibus & legatis plurimis auctum postea Cœnobium. *Ad magnas divitias Glacense Cœnobium pervenerat, ut indicat Hagek; sed mihi otium non fuit, tot fascēs membranarum excutere. Quedam obvia referam: A. 1354. Erhardus de Sulcz Eques, arcem suam quandam Cœnobio donat. Hac super resunt litteræ Beneficij de Chaußnik Capitanei Glacensis. A. 1395. die Iovis ante S. Martinum, prata & sylvas Canonici obtinent; confirmat hac Stephanus Poduška de Martinitz ex Regia Guardia (ita enim se subscribit) Capitaneus Glacensis; Sigillum est illud, & Martiniczianæ Nymphæas exhibet. A. 1401. Bernardus de Glaubitz, Dominus in Schnellenstein, & Patruelis ejus Otto, Dominus in Mittelvalde multa Cœnobio donant; Otto insuper A. 1403. sylvas in Wernersdorff addit. A. 1499. accessit Cœnobio annuus census quinq; marcarum à Ducibus Münsterbergæ.*

Ab alijs quoque Cœnobium hæc dicitur.

Fascic. lictor. N. 45.

Ibidem.

N. 1. tit. Münsterberg.

Vetuerat Arnestus sub Excommunicatione, nè Scholas puerorum haberent Canonici; *cujus rei causam pridem attuli. Vix diem supremum clauserat Ven. Arnestus, statim successor ejus Joannes Archiep. Pragensis, Glacium ipse adveniens A. 1365. X. Octobr. scholam pro 16. adolescentulis Glacensibus, & 8. alijs fundare ag greditur, & præsentè pecuniâ attributâ fundat. Din repugnare Canonici, & quamvis decretis Joannis, tum Zbygnæi, Archiepiscoporum, mox Wenceslai Regis A. 1412. litteris Carlsteinijs datis, instigante Albico (qui ibidem Archiepiscopus, & Princeps novus appellatur) urgerentur, residebat*

De scholis Glacensibus apud Canonicos.

Arch. N. 44.

A. N. 17.

tamen

tamen semel injectus, a tanti Praesulis Excommunicatione, scrupulus, & lex aeterna, in quam Praepositus, Canonicique jurarant. Igitur Sigismundus Caesar A. 1434. 12. May scholas aperiri jussit, neve illius superesset in animo Excommunicationis timor, Synodus Basileensis, eodem Caesare rogante, obligationem illam sustulit. Neq; tantum Conscientiam adversantem diu habuere Canonici, sed etiam quidam Petrus Brostblech scholas Canoniorum evertere, & destruere tentavit. Res multis jaetata litibus, deniq; victus Petrus, Archiepiscopo Pragensi Sbinconi 50. sexagenas multa nomine coactus est numerare.

§. 4. Memorabilia quaedam Glacensis Monasterij.

M. S. Chronicon Ms. Chacili Praepositi,

Glacensis Caenobij a virtute gloria.

Littera Alberti Ducis M. S.

Chronicon, M. S.

Quaedam tantum hoc loco, in gratiam antiquitatis, attingam, nam infiniti esset operis, satis justum Volumen scripti Chronici exscribere. A. 1382. obiit Ioannes I. Praepositus B. Virginis in Monte, quem Raudnicio Glacium Arnestus transtulerat. Vir fuit a doctrina multum commendatus, qui librum edidit, cui titulum fecit *Plectrum B. Virginis*. Item *Epistolas B. Pauli ad Romanos, & ad Corinthios* commentariis illustravit. A. 1406. 17. Junij Procopius Abbas Carloviensis, & Petrus Prior monasterij S. Mariae in Raudnicz, auctoritate Sbinconis Archiepiscopi, omnia Canoniorum Regularium Monasteria per Bohemiam visitarunt. Tantam per id tempus disciplinae, & vitae Religiosae gloriam Glacenses Canonici floruerunt, ut, cum Albertus Dux Austriae in Tirnstain Caenobium fundasset, non aliunde quam Glacio Religiosos petierit. Non igitur immerito Andreas Viennensis Praepositus ad Glacenses scripsit: *Vestra Congregationis fragrantia, omnia Monasteria Nostra Religionis odore boni nominis semper superavit.*

A. D. 1427. cum Hussite, profligato Silesiorum exercitu, ad Glacium starent, Prior Canoniorum Henricus lorica indutus, & ense

ense succinctus, plateas obiens, Cives animavit ad defensionem, eaque ratione *Glacium* est servatum.

A. 1461. Interdictum *Glacij* affigitur, ob Regem Georgium hereticum; quia verò *Canonici* divina peragere volebant, expelluntur ex Civitate ab *Henrico Seniore filio Regis Georgij*.

A. 1468. *Sudat sepulchrum VEN. Arnesti*; qua de re litteras *Michaëlis* Præpositi ad Nuncium Apostolicum postea recitabo.

A. 1479. *Rudolfus* Episcopus *Wratislaviensis*, ex Nuncio Apostolico factus (antè *Episcopus Lavantinus*) *Glacium* venit, summoque exceptus honore, *Interdicto* Civitatem exsolvit. Plura de his rebus in *Notis*.

Henricus Canonici *Glacii* armatus *Glacium* contra *Hullitas* defendit.

Sepulchrum *Arnesti* oleum sudat.

Notæ in §. IV.

Glacio Religiosos petierit. *Sunt ibidem littere Viennensium Canonorum id petentium, imò ipsius Austriae Ducis fundatoris Alberti. Mittitur ergo Glacio in Tirnstein Andreas, qui postea Præpositus ad S. Dorotheam Vienna fuit. Non minor gloria Trebonensis Cœnobij; nam Egidius, Trebonæ professor, Primus Viennæ Præpositus eligitur.*

A. 1421. *Omnia Monasteria per Bohemiam vastantur, expelluntur Canonici, bona in Kostomlat, Luky, &c. rapiuntur, scelere Pragensium, & Taboritarum. M. S. Chron.*

A. D. 1427. *Hereticis (qui se post Zisceæ mortem Orphanos appellabant) in Silesiam irruere parantibus, cum tota Nobilitate, Joannes Princeps Münsterbergensis, ultimus è Piaßi familia, occurrat ad Glacium, in ipso Pago Canonorum, qui dicitur Willmsdorff. Hullitæ castris positus Aciem ordinavere; concursum utrinque intrepide; sed latronibus robustissimis, & pridem in triturando exercitatis, Silesij resistere non potuerunt. Inter primos Joannes Dux Münsterbergensis cecidit, reliqui fugâ tenuere Glacium; cumque nec ibi recepti essent, per avia & devia fugientes, Silesiam repetiverunt. Magnum hæc clade discrimen adiit Glacium, nè eodem victoria impetiret.*

Littere varia.
Continuatio memorabiliū Monach. Glac.

M. S.
Pugna ad Glacium.

Henricus
Canonicus
servat Gla-
cium.

petu ab Hussitis caperetur. Recitabo verba veteris Chronici: Erat tum Prior Canonicorum Henricus; hic per se indutus loricâ, & succinctus ense, cum Laicis & Monasterij servis plateas obivit, & clamavit: Si Cives defendere Civitatem vestram non vultis, ego defendam! Unde animati dixerunt: Ecce, quid agit Monachus? defendamus nos, neque incurramus tantæ pusillanimitatis scandalum; & sic Civitas est servata.

M. S.

A. 1457. Hinko Krussina Capitanus Glacensis, maximus Monasterij Patronus nominatur; eo cooperante Libri, Clenodia & Ornatus Monasterij Wratislaviâ sunt recepti. Ita Chronicon. Id ego quasi pro miraculo accipio, nam quis Krussina fuerit, ex historia Hagecij constat.

Glacenses erant
Catholici,
Regi tamen
heretico
permanse-
runt fideles.

Hoc tempore Castrum Glacense de novo edificavit Rex Bohemiæ Georgius; pro qua fabrica, suam lapicidinam Regi obtulere Canonici. Ita Chron. M. S.

A. 1461. Wratislavienses à Bohemis ceduntur, iij. mille ac centum captivos ex Wratislaviensibus Glacium adducunt. Chron. M. S.

A. 1461. Exules Glacio Canonici ob interdictum, habitabant in ditionibus suis: narratur ibi Pietas Vxoris Henrici Ducis, filij Regis Georgij. Nihilominus in Interdicto concessit Nuntius Apostolicus, ut solemniter Salve Regina, quod fundarant Arnestus, caneretur. Chron. M. S.

A. 1463. Michaël Præpositus Glacensis, cum Andrea Præposito Monasterij S. MARIE Assumptionis in Landskrona, autoritate Protasij Episcopi Olomucensis, visitant Monasterium B. V. MARIE Stellarum, seu Sternberg, Olomucensis Diocesis. Chron. M. S.

A. 1479. Post Regis Georgij mortem, Wladislaus primogenitus Regis Poloniae, per Glacium transijt Pragam, ibiq. est coronatus. Chron. M. S.

Reliquie fa-
cræ Brauno-
vionensis Mo-
nasterij.

A. 1486. Restituta sunt Reliquie Brzewnovionensis Monasterij ad Pragam Braunovium, quæ in his turbis Glacij, apud Canonicos sunt servata.

M. S.

A. 1488. Finita est collectura Magistri Michaëlis, Octavi Præ-

Præpositi Glacensis. Ita Chronicon. Fuit hic Michaël de Niffa, Author hujus Chronici, vir egregius & cordatus. Is Anno sequenti 1489. (ut annotatum est) die SS. Marcelliani & Petri, celebratis divinis, nullo, nisi ætatis longissima, morbo, decessit à vita.

§. 5. Solitudo Cœnobij Glacensis, quod Societati IESV à Pontifice Clemente VIII. & Rudolfo II. Cæsare donatur.

SUCCESSÈRE deinde calamitosissima Religioni sæcula, & Glacij *Enthusiasmus* & somnia *Gasparis Schwenckfeldij* regnare cœperunt; magnum quoque Catholicis, & Templis Glacensibus, vulnus Lutherus infixit.

Ex illo fluere, & retro collapsa referri
Res Danaum.

Cœnobium
Glacense de-
terum Soci-
etati IESV à
Pontifice ac
Cæsare do-
natur, Ar-
chiepiscopo
Pragenfi cœ-
sentiente.

Occupatur ab Hæreticis *Templum B. Virginis* apud *Melitenses*, Catholici cives oppressi, in odio omnium suorum (ut eos suæ paucitatis puderet) vivebant. Religiosi ad paucos, aut potius ad nullos redacti, in medio nationis prave, non Religionem, sed agrevitam, ac sua tuebantur. Anno jam 1593. unus in Cœnobio erat reliquus, & senio confectus *Christophorus Præpositus*; is, cum se imparem senio rebus gerendis, & hæreticorum quotidianis conturbibus videret, Præposituram in manus *Nuntij Apostolici Cæsaris Speciani*, Episcopi Cremonensis, confectis rite tabulis, quas vidi, resignavit. Post annos ab hac resignatione duos, jacentem & vacantem Præposituram *Clemens VIII. Pont. Max.* adductus *Rudolfi Cæsaris* pijsimâ voluntate, tum etiam hæreticorum in se olim *Glacij* contumelijs, Societati IESV cum omni Jure confirmavit; datis litteris Apostolicis Romæ A. 1597. 7. Idus Martij. Eares, etsi Pontifex & Cæsar (qui se pro Fundatore Collegij hujus semper gessit) maximè cuperent, obijcientibus sese ijs (quos hic nominare nihil attinet) suis impedimentis non caruit, quibus iterum,

Arch. N. 38.

Archiv. titul.
Colleg. N. 33.

rum, *Cæsaris* invictâ voluntate, Nuntij Apostolici *Ioannis Francisci Aldobrandini*, Summi Pontificis Neapolis, dexteritate, dejectis, missi *Glacium à Cæsare & Archiepiscopo Pragensi* publicè legati sunt: Illustrissimus Baro *Leopoldus Popel de Lobkowicz*, tum Præpositus Ecclesiæ Metropolitanæ, amantissimus Nominis nostri; *Pontanus à Breitenberg*, ac Jurisconsultus quidam *Cremper* nomine, qui Præposituram Societati traderent. Accepere possessionem solennibus cærimonijs *P. Ioannes Vivarius, & P. Andreas Neupauer* Societatis *JESV* Sacerdotes A. 1597. in fine Septembris, Annuæ nostri Ordinis litteræ rem totam brevissimè explicant:

Annua S. I. Collegium Glacense, antè Canonicorum Regularium sedes, auctore A. 1598. Edg. dun. edit. A. 1607. Christophoro Kermisero ejus Ordinis Præposito, Societati accessit. Videns namq; D. Præpositus se, in medio hereticorum, ad sustinendum adversariorum impetum imparem, ut Præposituram conservaret, & hereticos, quibus hæc scæret Provincia, errore liberaret, bona Societati coram Archiepiscopo Pragensi, Cœnobij Protectore, decernit, &c, quod ipsum *Clemens VIII* Pont: per litteras agit, quibus Archiepiscopus permotus, presente Nuncio Apostolico, & Præposito, Collegij institutionem, scripto dato, comprobavit. Accessit Imperatoris Majestatis consensus, cujus voluntate res dati Commissarij, qui Monasterium Beatissime Virginis in Monte *Glacij*, cum bonis omnibus, Societati tradiderunt. hæc ibi. Retinuit

Societas Cœnobio expellitur, & Cœnobium ipsum solo æquatur. eam in Monte Beata Virginis Stationem Societas, ad An. 1618. quo, publico decreto hereticorum Ordinum, in æternum proscrip-
Aluv. in Glacigr. l. 2. c. 3. ta est. Sed neque exigi potuit magis, ipso solo per incendium raptò. Anno demum 1620 (quod tribus antè sæculis vaticinatus erat *Arnestus*) *Fridericò* ex Regno Bohemiæ *Glacium* fugiente, Templum *Dive Virginis* in stabulum convertitur. A. 1622. 13. Septembris, ultima manus exitio imposta, quo per incendium universa conciderunt, nè vestigio Templi aut Cœnobij relicto.

Glacensis urbis hodierna pietas. Quanta verò ex ea Traditione in rem Catholicam redundarit utilitas, dies ostendit. Quippe tota Civitas, totusque Comitatus, ab hæresi, à Patribus Nostris, ad religionem veram traductus, quantò olim pertinaciùs errorem, tantò nunc ardentius, & constantius veritatem tuetur & propugnat. Jam

Jam verò postliminio pace partâ, reversis *Glacium Patribus* Archiv. Glac.
tit. Commenda
N. 1. 2. & seq.
Nostri, cum nihil, quod ante in Civitate habuerant, occurreret,
Stationem tamen retinere, Fidei Catholicæ bono, necessarium vi-
deretur, FERDINANDVS II. *Imperator* admonitus, ne *Societas* fida
semper Regibus, Belli detrimenta, quæ non meruisset, sentiret ac
sustineret, *Templum Beatissima Virginis* pulcherrimum, & *Tumulo* In Narratione
sua Visionis.
VEN. Arnesti celebre, quod ad *Melitenses* vetustissimo Jure
spectabat (cujus juris meminit etiam *Arneſtus*)
domum item aditam, quæ *Commenda* vocabatur, transactione
cum *Melitenſibus* præmissâ, bonâ *Pontificis Urbani VIII.* totiusque
Ordinis Melitenſis gratiâ (quorum omnium *Originaleſ* litteras le-
gi) eodem Jure, quo *Melitenſes* tenuerant, iisdemque *Privilegijs*,
Societati Noſtræ donavit & tradidit. Porro *Equitibus* ipsis religio-
sissimis, *Commenda Glacensis* loco, ex qua, alienatis pridem bonis,
parùm jam commodi ad *Equites* redibat, insignem in *Moravia*
ditionem, *Meydelburg* nomine (*Cardinale à Dietrichstein* *Mora-*
vix Episcopo probante) assignavit, quâ ditione libenter acceptâ
Equites, *Societati Noſtræ* cesserant.

Notæ in §. V.

Enthusiasmus *Schwenckfeldij.* Verè ita ap-
p. *Hari potest.* *Schwenckfeldianorum placita vide apud* l. 2. c. 16. n. 8.
Remondum de Origine Hæresum: & apud Gaullerium
seculo 16. C. 66. *Glacij verò hic Hæresiarcha præfens, sua dogmata*
profeminavit; nec obſistere Catholici, aut Lutherani potuerunt, nec Schwenck-
feldius hæ-
resiarcha
Vir doctissimus Christophorus Neætius, Glacensis Comitatus De-
canus. Quippe ſinceritate Schwenckfeldij, compositisq; &, ut ita Glacij dege-
bat.
d cam, de capsula moribus, simulatq; sanctitate capiebantur omnes.
De Glacensibus rebus multis egit ipse Schwenckfeldius in Epistolis,
maximè P. 2. Lib: 1. Jam hæresis hæc paucos habet sectatores, &
cum authore suo, ferè mortua est.

M m 2

Cle-

Aldobrandi-
nus postea
Clem. VIII.
Glacij lapi-
dibus appe-
ditus.

In Glaciogr.
l. 3. c. 3.
§ 1.

Clemens VIII. adductus hæreticorum contumelijs. *Narrant Senes: Clementem VIII. ante Pontificatum, cum è Legatione Polonica, quâ fugebatur, Pragam ad Cæsarem, Legatus futurus, proficisceretur, & Glacium transiret, ibi appetitum lapidibus; superato periculo, conversum ad Glacensia mania dixisse: ô hæretici! hanc ego vestram vindicabo injuriam, immittamque in vos Jesuitas, quos damone pejus odistis! Nunquam postea cogitationem Sanctæ hujus vindictæ Aldobrandinus omisit, dum tandem Pontifex creatus, quod pridem optârat, consecit. Ridiculus autem est Ælurius Prædicans Glacensis, qui A. 1597. à kirmisero Præposituram Jesuitis venditam scripsit. Optarem, addidisset venditionis litteras, ut constaret, quanto Collegium Glacense, si iterum vendendum esset, licitari possemus. Nimirum apud hæreticos sacra & profana venduntur.*

Quartum Coenobium Jaromirij in Bohemía.

CAPUT VI.

Jaromirensis
Coenobium
ab Arnesto
fundatum.

Quantum superiore capite patientiam Lectoris multitudine rerum fatigavi, tantum in hujus Coenobij Origine indaganda, desertus ab omnibus Manuscriptis, cogor, etsi minimè velim, notitiæ subtrahere; tantæq; sunt in hac Antiquitate tenebræ, ut, perditis omnibus monumentis, nè Annum quidem dare possim, quo Coenobium surrexerit. Etsi enim *Chronicon M. S.* affirmet *primum Glacense*, alterum *Jaromiriense*, tertium in *Saczka*, quartum *Rokyczana* ab *Arnesto* conditum, tamen divitias forsitan secutum scriptorem, aut in
Ordine